

Rotterdams Philharmonisch Orkest

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest verzorgt symfonisch repertoire in binnen- en buitenland. De missie van het orkest luidt: “Als internationaal toporkest op betekenisvolle wijze bijdragen aan de hoogstaande en duurzame leefkwaliteit en uitstraling van de stad en de regio. Met onze unieke klankkleur inspireren wij de bewoners van stad en regio. We dragen het symfonische repertoire als cultureel ideaalbeeld uit. We plaatsen Rotterdam, de regio en ons land op de wereldkaart.”

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 3.300.000.

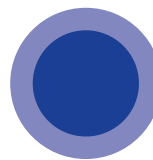
De raad adviseert daarnaast de € 1.000.000 voor structurele samenwerking nog niet toe te kennen. Hiervoor dienen het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Residentie Orkest gezamenlijk een nieuw plan op stellen.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest heeft een aanvraag ingediend als symfonieorkest van internationale statuur. Onderdeel van de aanvraag is een samenwerkingsplan met het Residentie Orkest, voor het verzorgingsgebied Rotterdam/Den Haag.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest behoort tot de top van de Nederlandse orkesten. Het toont grote ambities, maar presenteert tegelijkertijd een matig plan. Op dit moment levert het orkest een groot aantal programma's in groot symfonische bezetting. Dit aantal is naar de mening van de raad ook voor de komende periode toereikend. De raad is positief over de voorgenomen artistiek onderscheidende profilering, maar vindt uitbreiding van de capaciteit van het orkest niet noodzakelijk. Eerder verwacht de raad een sterkere drang tot vernieuwing in de programmering. Buitenlandse ambities gaan sterk ten koste van het publieksbereik in eigen land; uit de aanvraag is geen strategie voor een verbreding van het publieksbereik op te maken.

De raad adviseert niet het Rotterdams Philharmonisch Orkest maar het Koninklijk Concertgebouw Orkest de aanvullende subsidie voor internationale statuur te verlenen.

De aanvraag is op het punt van de samenwerking met het Residentie Orkest onvoldoende en te vrijblijvend ingevuld. De raad adviseert toekenning van dit budget afhankelijk te stellen van de kwaliteit van een nieuw samenwerkingsplan. Hierbij is een evenredige verdeling van de beschikbare middelen van belang om uitwerking van de thema's, inclusief de profilering, kans van slagen te geven.

€ **3.300.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **4.700.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.14 in samenhang met artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Beoordeling

Kwaliteit

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest komt, zeker onder de chef-dirigenten, geregeld tot grootse artistieke prestaties. Met het Residentie Orkest heeft afstemming plaatsgevonden over een complementair profiel en programmering. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest zal zich hierbij vooral richten op repertoire vanaf de 19^e eeuw tot nu, voor groot symfonische bezetting. De raad is positief over de voorgenomen profilering. Het orkest heeft, mede dankzij de chef-dirigenten, een sterk imago opgebouwd dat gedragen wordt door de stad. De plannen van het orkest zijn ambitieus en sterk internationaal georiënteerd. Echter, in tegenstelling tot wat men mag verwachten van een orkest met dit profiel, laat de aanvraag geen drang tot vernieuwing zien. Nieuwe productformules worden slechts in de marge genoemd; de breedte van de programmering lijkt beperkt. Op dit vlak verwacht de raad meer van een orkest dat een leidende positie ambieert in het orkestenbestel.

Publieksbereik

Het publieksbereik van het orkest is zeer goed. Het orkest wil dit bereik stabiliseren. Opvallend is dat het orkest zich substantieel meer op het buitenland wil richten. Dit gaat in eerste instantie echter ten koste van een aanzienlijk deel van het publieksbereik in Rotterdam en Nederland. Ook aan het einde van de subsidieperiode is het verwachte aantal bezoekers in Rotterdam lager dan op dit moment het geval is. Wel wil het orkest het bereik vergroten door meer concerten in de regio en de rest van Nederland te geven.

Uit de aanvraag kan niet worden opgemaakt hoe het orkest de beoogde verbreding van zijn publiek wil bereiken. Er wordt weliswaar een groot aantal initiatieven genoemd, maar het wordt niet duidelijk of het orkest de potentiële doelgroepen goed in beeld heeft en beschikt over instrumenten om hierop zijn activiteiten af te stemmen. Het ontbreken van de ambitie om de gemiddelde bezettingsgraad van 70% te verhogen, is teleurstellend.

De raad is van mening dat de aandacht voor de internationale ambities van het orkest ten koste gaat van het publieksbereik in eigen land. Hij vindt dit in het licht van de uitdagingen van het orkestenbestel een onwenselijke ontwikkeling.

Cultureel ondernemerschap

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest presenteert een ambitieus ondernemingsplan. Het orkest kan rekenen op een groot draagvlak in de stad. Zowel voor de stad als het bedrijfsleven is het orkest een boegbeeld. Voor het verdienmodel kiest het orkest goede uitgangspunten, door vaste lasten (salarissen en zaalhuur) te koppelen aan de subsidie-inkomsten. Recettes en sponsoring worden ingezet voor de overige, variabele kosten. Het Rotterdams Philharmonisch Orkest is het enige orkest dat een beroep doet op een forse subsidieverhoging van het Rijk. Het wil in de komende periode de orkestcapaciteit met 10 fte vergroten. De raad is er niet van overtuigd dat deze verruiming van de orkestcapaciteit noodzakelijk is. Mocht vergroting

van het orkest voor specifieke programmering noodzakelijk zijn, dan lijkt de samenwerking met het Residentie Orkest hiervoor de aange-
wezen weg.

Educatie

Educatie is, met voldoende personele capaciteit, goed verankerd bin-
nen de instelling. Het orkest werkt rechtstreeks samen met een groot
aantal scholen. Bij uitvoeringen voor schoolgroepen is het bereik
relatief beperkt, maar door lessen op scholen en openbare repetities
met lesmateriaal worden toch veel leerlingen bereikt. De intenties
voor samenwerking met onder meer De Doelen en het Residentie
Orkest zijn nog in een beginfase en zullen de komende periode con-
creet moeten worden gemaakt.

(Inter)nationaal belang

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest behoort tot de top van de
Nederlandse orkesten, op gepaste afstand van het Koninklijk Concert-
gebouw Orkest. Het orkest is een van de vaste partners van De
Nederlandse Opera en levert op dit moment (in aantal) de grootste
bijdrage in groot symfonische programma's in het land. Het orkest
wil het aantal programma's in de komende periode verder vergroten.
Volgens de raad is handhaving van het huidige aantal programma's
toereikend. De raad heeft waardering voor het draagvlak dat het
orkest zich in stad en regio heeft verworven en constateert internatio-
nale ambities die aansluiten bij het internationale profiel van de stad.
Maar in deze tijd van forse bezuinigingen op het orkestbestel vindt
de raad één orkest met een grote internationale agenda voldoende.

Talentontwikkeling

Op het gebied van talentontwikkeling spreekt het orkest intenties uit
voor initiatieven die recentelijk gestart zijn of nog moeten starten.
De aanvraag vermeldt helaas geen concrete doelstellingen. De raad
vindt het een positieve ontwikkeling dat het orkest hierbij de samen-
werking zoekt met Codarts in Rotterdam, maar vindt ook een goede
aansluiting bij de conservatoria van bijvoorbeeld Amsterdam en
Den Haag van belang.

Samenwerking

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest gaat, volgens het samen-
werkingsakkoord dat is bijgevoegd bij de aanvraag, op vijf thema's
samenwerken met het Residentie Orkest. Hiermee doet het een
beroep op de extra investeringsimpuls die de staatssecretaris beschik-
baar stelt. Op het punt van de complementariteit van de profielen
heeft nadere uitwerking plaatsgevonden, hoewel de raad vraagtekens
zet bij het concerteren op elkaars podia. De overige vier thema's
(talentontwikkeling, educatie, kinderproducties en familieconcerten,
uitwisseling musici en HRM-beleid) zijn te vrijblijvend geformuleerd.
Bovendien hebben de intenties meer het karakter van afstemming
dan van daadwerkelijke samenwerking.

Het bijgevoegde akkoord biedt naar de mening van de raad geen
perspectief voor structurele samenwerking op de lange termijn. De
aanvraag is op dit onderdeel onvoldoende.